

FLERE MEDARBEJDERE TIL ET DANMARK I VÆKST

EN 2. GENERATIONSREFORM DER SKAL ADRESSERE
FLASKEHALSUDFORDRINGER PÅ DET DANSKE ARBEJDSMARKED

SOCIALDEMOKRATIET

7 TILTAG DER SKAL ADRESSERE FLASKEHALSUDFORDRINGER PÅ DET DANSKE ARBEJDSMARKED

1. Bedre overgang og samspil mellem uddannelse og arbejdsmarked
2. Et nyt og mere efterspørgselsdrevet VEU-system
3. Regler skal ikke stå i vejen for lediges opkvalificering
4. Fast-track-ordning i efteruddannelsessystemet for ledige ufaglærte og faglærte
5. Fokus på opkvalificering hele livet - styrkelse af voksenlærlingeordningen
6. Oprettelse af dansk arbejdsformidling i EU-lande efter højt kvalificeret arbejdskraft for brancher med meget lav ledighed
7. Jobcentrene skal tættere på virksomhederne

FLERE MEDARBEJDERE TIL ET DANMARK I VÆKST

Dansk økonomi er sund, og vi er endelig ude af den største økonomiske krise i nyere tid. Det er en ansvarlig og langsigtet politik, der har sikret, at fremgangen i dansk økonomi nu spirer. Der er de sidste tre år blevet ansat mere end 100.000 i den private sektor, og ledigheden har været faldende. Det er godt for Danmark, for det betyder, at der er flere job på virksomhederne i Danmark, og at flere er en del af arbejdsmarkedet.

Men samtidig står dansk økonomi over for en række udfordringer, som vi skal adressere, hvis vi vil sikre et fortsat stærkt Danmark for alle. En del af udfordringen for dansk økonomi er, at vi i de kommende ti år kommer til at mangle faglært arbejdskraft, mens der vil blive længere imellem job til de ufaglærte. Samtidig skaber den stigende globalisering kamp om arbejdspladserne. Derfor er den rigtige vej til at sikre dansk økonomi at øge danskernes kompetencer, så flest muligt får del i globaliseringens muligheder og fast arbejde under gode løn- og arbejdsvilkår.

Det er Socialdemokratiets ambition at løfte op mod 70.000 ufaglærte, der i 2025 vil have svært ved at finde et fast job, til faglært niveau. Det vil både komme den enkelte til gode og sikre flere varig beskæftigelse, og det vil samtidig sikre virksomheder i Danmark de rette medarbejdere. Det kræver både langsigtede reformer og kortsigtede tiltag, der sikrer virksomheder adgang til den rette arbejdskraft her og nu. Dette udspil indeholder syv konkrete forslag til, hvordan vi sikrer virksomhederne adgang til den arbejdskraft, de har brug for - her og nu.

Regeringens løsning på de udfordringer, som dansk økonomi står overfor, er at gennemføre hårde arbejdsudbudsreformer. Vi vil ikke finansiere skattelettelser med besparelser på SU'en og højere pensionsalder. Det er ikke retfærdigt, og det løser hverken de udfordringer, danske virksomheder står over for her og nu, eller de langsigtede udfordringer for dansk økonomi.

De rigtige reformer på det rigtige tidspunkt

Vi vil tage ansvar for dansk økonomi. Det betyder, at vi skal gennemføre de rette reformer, når der er behov for dem. Takket være de seneste ti års reformer er dansk økonomi ikke udfordret af for få hænder på arbejdsmarkedet. Vi har med ansvarlige reformer sikret, at arbejdsstyrken vokser med 170.000 personer frem mod 2025 i takt med, at vi bliver ældre og har mulighed for at blive på arbejdsmarkedet. Derfor er arbejdsudbudsreformer i form af øget pensionsalder og besparelser på uddannelse for at finansiere topskattelettelser ikke den rette vej for dansk økonomi.

De rette reformer for Danmarks nuværende situation er 2. generationsreformer, der sikrer, at den danske arbejdsstyrke møder virksomhedernes efterspørgsel i fremtiden. Derfor skal vi fokusere på at opkvalificere arbejdsstyrken gennem en langsigtet opkvalificeringsreform og samtidig sikre, at virksomhederne har adgang til den rette arbejdskraft på kort sigt.

Socialdemokratiets 2025-prioriteringer

Danmark har skabt en unik samfundsmodel, og dansk økonomi er grundlæggende sund. Danmark har brug for holdbare løsninger på de udfordringer, vi står overfor, hvis vi skal sikre, at flest muligt danskere er en del af arbejdsmarkedet og får del i globaliseringens muligheder.

I Socialdemokratiet vil vi forfølge tre ambitiøse mål for at sikre et fortsat stærkt Danmark:

Danmark skal være dygtigere

Der vil inden for en overskuelig årrække mangle tusindvis af faglærte, mens antallet af arbejdspladser til den ufaglærte del af arbejdsstyrken på den anden side mindskes. Derfor vil Socialdemokratiet gennemføre en opkvalificeringsreform. Vi skal sikre, at medarbejderne har de rette kompetencer, så de kan klare sig godt i den stigende globalisering, ligesom virksomhederne både nu og i fremtiden skal kunne rekruttere medarbejdere med de kvalifikationer, de har brug for. Flere skal fremover være en del af fællesskabet på arbejdsmarkedet.

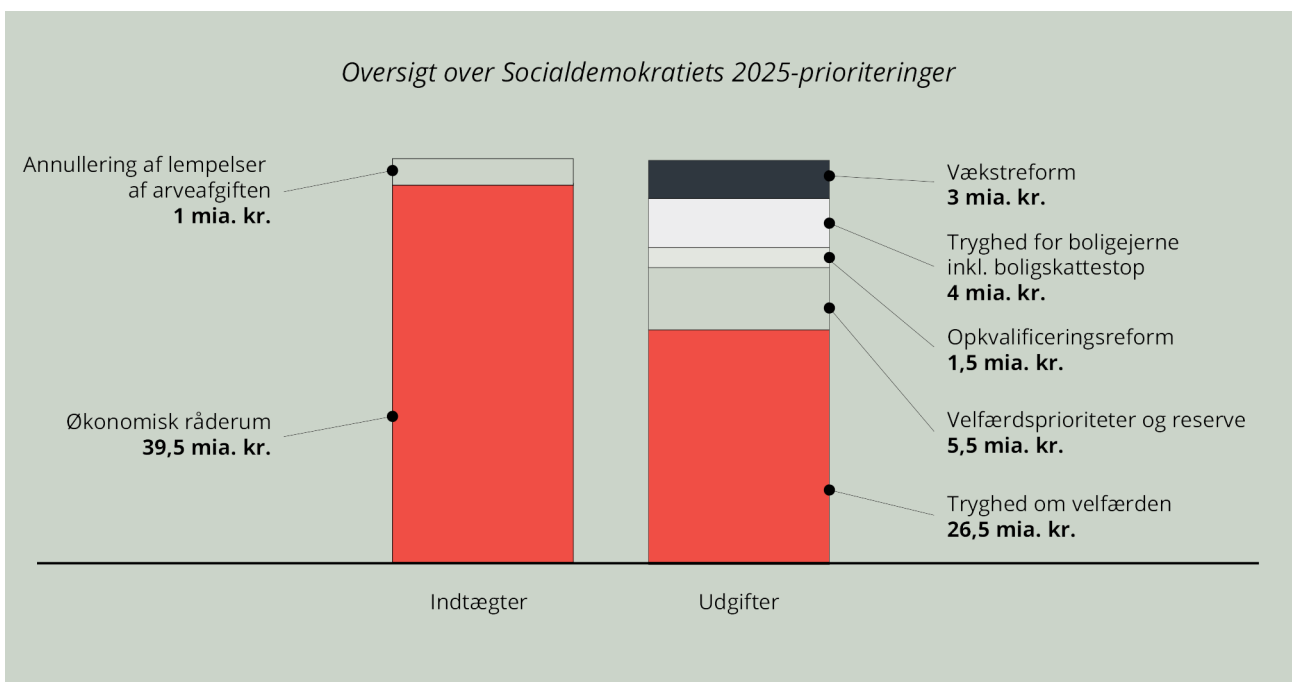
Danmark skal være rigere

Vores virksomheder skal have de bedst mulige vilkår, hvis de skal klare sig i en globaliseret verden. Derfor vil vi gennemføre en vækstreform. Vi har fremlagt en række målrettede tiltag, der vil understøtte vækst i hele landet, øge investeringsniveauet og forbedre virksomhedernes rammevilkår. På den korte bane melder virksomheder i Danmark om rekrutteringsudfordringer i visse brancher. Mangel på adgang til de rette kompetencer må ikke stå i vejen for danske virksomheders mulighed for at levere, hvad der efterspørges.

Danmark skal være mere retfærdigt

Vi vil styrke velfærden. En stærk og velfungerende offentlig sektor skal først og fremmest sikre velfærdsløsninger af høj kvalitet til alle. Det er en forudsætning for, at vi kan skabe et mere retfærdigt og velstående samfund, hvor den sociale mobilitet øges. En stærk offentlig sektor er samtidig fundamentet for vores velstand. Vi skal uddanne de dygtigste hoveder og hænder, så den enkelte dansker kan klare sig godt på arbejdsmarkedet, og Danmark kan klare sig endnu bedre i den internationale konkurrence.

Vi vil prioritere et dygtigere, rigere og mere retfærdigt Danmark.

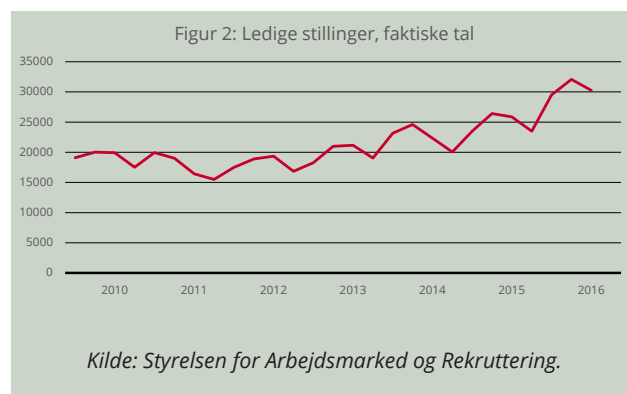
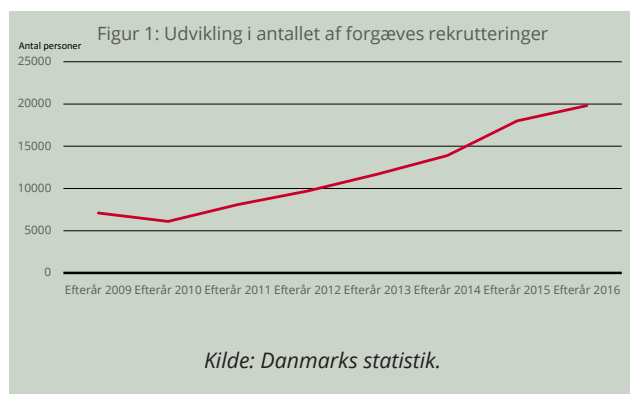
Flaskehalse må ikke stå i vejen for vækst

Danmark har ikke en udfordring med arbejdsudbud, da arbejdsstyrken stiger med omkring 170.000 frem mod 2025. Vi har dog på kort sigt en udfordring med flaskehalse i udvalgte brancher. De seneste års udvikling i beskæftigelsen og antallet af ubesatte stillinger peger på, at vi bør udvise rettidig omhu nu, hvis vi skal forhindre, at der kommer flaskehalse på arbejdsmarkedet.

På kort sigt må vi ikke gå glip af vækst, fordi vores virksomheder mangler kvalificeret arbejdskraft og taber ordrer på gulvet.

Vi skal sørge for, at danske virksomheder har adgang til den arbejdskraft, de har brug for nu og her. Det gør vi bedst ved at understøtte, at vi ikke kommer i en situation, hvor der er færre kvalificerede hænder til rådighed på arbejdsmarkedet, end virksomhederne efterspørger i spidsperioder.

Vi vil sikre, at virksomheder i Danmark har adgang til den rette arbejdskraft, så opsvinget for alvor sætter sig i væksten i dansk økonomi. Derfor fremlægger Socialdemokratiet et flaskehalsudspil i form af syv konkrete tiltag.

1. Bedre overgang og samspil mellem højtuddannede og arbejdsmarked

Visse brancher oplever rekrutteringsudfordringer i forhold til højtuddannet arbejdskraft. Det kan hæmme danske virksomheders mulighed for at møde efterspørgslen. Ifølge virksomhederne er eksempelvis en tredjedel af rekrutteringerne inden for IT forgæves.

Både erhvervslivet og universiteterne har tidligere peget på, at erhvervskandidatordningen kan forbedre overgangen fra universitet til arbejdsmarkedet til fordel for både den enkelte studerende og de virksomheder, der efterspørger højt kvalificeret arbejdskraft. Ordningen skal gøre det muligt, at studerende på udvalgte uddannelser med meget høj efterspørgsel fra erhvervslivet kan arbejde deltid under kandidatstudiet, der samtidig udvides til at være fire år. Ordningen vil således kunne afhjælpe de virksomheder, der akut mangler højt kvalificeret arbejdskraft.

Derfor foreslår Socialdemokratiet, at erhvervskandidatordningen gennemføres for udvalgte videregående uddannelser, hvor virksomheder i dag oplever flaskehalsudfordringer. Udvælgelsen af de omfattede uddannelser skal udpeges løbende med arbejdsmarkedets parter og være kendetegnet af høj efterspørgsel og lav dimittendledighed.

• Socialdemokratiet foreslår at gennemføre erhvervskandidatordningen for næste studieår for udvalgte uddannelser, hvor virksomheder oplever stigende rekrutteringsudfordringer. Ordningen skal evalueres efter tre år.

• Socialdemokratiet foreslår derudover, at det i samarbejde med universiteterne skal undersøges, om en model med fagligt relevant arbejde i en tidsbegrænset periode efter endt bachelor med mulighed for delvis merit kan understøtte bedre overgang mellem uddannelse og arbejdsmarked. Modellen skal samtidig indeholde et udvidet retskrav på optag på kandidatuddannelsen.

BOKS 1: VIRKSOMHEDERNE MANGLER HØJT KVALIFICERET ARBEJDSKRAFT

Erhvervslivet efterspørger i øjeblikket højt kvalificeret arbejdskraft. De fem mest efterspurgte uddannelser i øjeblikket er:

- Datalogi
- Softwareingeniør
- Elektroingeniør (stærkstrøm)
- Robotingeniør
- Maskiningeniør

2. Et nyt og mere efterspørgselsdrevet VEU-system

Voksen- og efteruddannelsessystemet fungerer ikke, som det skal. På lang sigt er der behov for en ambitiøs reform af VEU-systemet med en strategi for et stærkere og mere sammenhængende VEU-system, der både omfatter almen VEU, AMU og videregående VEU.

En af udfordringerne med det nuværende system er, at der ikke er en egentlig målretning af indsatsen mod virksomhedernes efterspørgsel efter kvalificeret arbejdskraft. I en situation med begyndende flaskehalse er det vigtigt for både virksomheder og den enkelte, at vi har et fleksibelt efteruddannelsessystem. En stor udfordring med flaskehalse på arbejdsmarkedet er, at virksomheder ofte har akut behov for at få ansat arbejdskraft med målrettede og specialiserede kompetencer. Derfor er det vigtigt, at vi her og nu understøtter, at flere ufaglærte ledige ser potentialet i at opkvalificere sig.

- Socialdemokratiet foreslår, at voksen- og efteruddannelsessystemet omlægges, så indsatsen afspejler virksomhedernes behov og bliver mere fleksibel og efterspørgselsdrevet. Ændringerne i VEU-systemet skal sammentænkes med arbejdsmarkedets parter.

3. Regler skal ikke stå i vejen for lediges opkvalificering

Det skal være let og hurtigt at opkvalificere sig. Arbejdsløse møder i dag for mange komplicerede regler og procedurer, når de ønsker at opkvalificere sig eller skifter ind og ud af jobs. Regler og bureaukrati skal ikke stå i vejen for, at ledige opkvalificerer sig eller tager et arbejde.

- Socialdemokratiet foreslår, at der iværksættes en undersøgelse af, hvordan vi kan forenkle beskæftigelsesindsatsen og adgangen til opkvalificering. Det skal gøres enklere og mindre regeltungt for arbejdsløse at få relevant opkvalificering eller tage et job.

4. Fast-track-ordning i efteruddannelses-systemet for ledige ufaglærte og faglærte

Ufaglærte og faglærte ledige skal have udvidet, hurtigere og lettere adgang til uddannelse, der giver adgang til et job ved endt uddannelse og opkvalificering. En fast-track-ordning i efteruddannelsessystemet, hvor virksomheder kan garanteres en person med de rette kompetencer mod lovnin g på ansættelse, vil både være til gavn for den arbejdsløse og for virksomhederne. Den enkeltes tilskyndelse til at påbegynde efter- og videreuddannelse øges med udsigten til et job, og virksomheder med akut mangel på arbejdskraft vil få lettere adgang til at ansætte medarbejdere med de rette kompetencer, og dermed også bedre mulighed for at producere og levere optimalt.

Som et første element i gennemførelsen af ordningen skal mulighederne for jobrettet uddannelse derfor udvides, så ufaglærte og faglærte arbejdsløse samt arbejdsløse med en kort videregående uddannelse kan tage jobrelevante kurser og uddannelsesstilbud, der varer længere end de nuværende seks uger. Udvidelsen skal målrettes uddannelser til job i brancher med begyndende flaskehalse.

• Socialdemokratiet forslår, at der oprettes en fast-track-ordning inden for de områder, hvor vi ved, at virksomhederne kommer til at mangle faglært arbejdskraft med de rette kompetencer. Ordningen skal sikre øget match mellem arbejdsløse, der er klar til at modtage efteruddannelse, og virksomheder, der mangler kvalificeret arbejdskraft. Der skal indføres et systematisk samarbejde mellem a-kasserne, jobcentrene, uddannelsesinstitutioner og virksomheder, så der hurtigt kan sættes forløb i gang til glæde for både de ledige og virksomhederne.

• Socialdemokratiet foreslår desuden, at muligheden for længerevarende jobrettet uddannelse udvides som en del af fast-track-ordningen, således at en virksomheds efterspørgsel efter specifikke kompetencer giver mulighed for kurser til arbejdsløse, der varer mere end seks uger. Puljen til jobrettet uddannelse for ledige udvides i en forsøgsperiode på tre år til 50 mio. kr. til kurser og uddannelse, der overstiger en varighed på seks uger, i brancher med begyndende flaskehalse.

5. Fokus på opkvalificering hele livet – styrkelse af voksenlærlingeordningen

Flere ufaglærte ledige og beskæftigede skal i voksenlære i en virksomhed. Hvis vi vil undgå, at virksomheder kommer til at mangle faglært arbejdskraft, skal vi øge incitamentet for arbejdsgivere til at tage lærlinge.

Voksenlærlingeordningen har vist sig at være et godt redskab til at få opkvalificeret flere ufaglærte personer over 25 år. Ordningen har vist markante positive effekter for beskæftigelsen for voksne, der kommer fra ledighed, og medvirker til at øge indkomstniveauet for ufaglærte, der bliver faglærte. Seneste evalueringer har desuden vist, at ordningen ikke fortrænger elever under 25 år, men medvirker til at øge det samlede antal af lærlingepladser.

- Socialdemokratiet foreslår derfor, at der laves et tre-årigt forsøg, hvor tilskuddet til arbejdsgivere, som tager ufaglærte ledige, ledige med forældet

uddannelse og ufaglærte beskæftigede i voksenlære, øges til hhv. 60 og 50 kr. pr. time. Som en del af forsøget skal beskæftigede faglærte med forældet uddannelse ligeledes have mulighed for at komme i voksenlære. Forsøget skal evalueres efter to år med henblik på at vurdere, om det skal forlænges.

- Socialdemokratiet foreslår desuden, at voksenlærlingeordningen forsøgsvis udvides, så tilskudsperioden forlænges for ufaglærte beskæftigede fra to år til at gælde hele uddannelsesperioden. Således sidestilles ordningen for beskæftigede med vilkårene for ufaglærte ledige og ledige med forældet uddannelse.

- Det skal desuden undersøges, om der er tilstrækkelige muligheder for ufaglærte og faglærte arbejdsløse til brancheskift gennem sporskifte, som eksempelvis Forebyggelsesfondens sporskiftemodul for nedslidningstruede brancher.

BOKS 2:

STYRKELSE AF VOKSENLÆRLINGEORDNINGEN

- Flere skal opkvalificeres hele livet. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at virksomheders tilskyndelse til at tage voksenlærlinge øges gennem en forhøjelse af tilskuddet til virksomheder, der tager voksenlærlinge.

- Det skal være lige så attraktivt for en virksomhed at opkvalificere en ansat, der er ufaglært, som en ledig. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at tilskudsperioden for ufag-

lærte beskæftigede udvides til at gælde hele uddannelsesperioden.

- Flere skal have mulighed for at omskoles væk fra brancher og fag med dårlige beskæftigelsesmuligheder over i brancher med mangel på arbejdskraft. Derfor skal mulige modeller for sporskifte undersøges nærmere.

6. Oprettelse af dansk arbejdsformidling i EU-lande efter højt kvalificeret arbejdskraft for brancher med meget lav ledighed

Dansk erhvervsliv har gennem længere tid påpeget, at der i fremtiden vil være en mangel på højt kvalificeret arbejdskraft. Ledigheden blandt visse højtuddannede med længere videregående uddannelser er langt højere i dele af Sydeuropa, end den er i Danmark. Som en del af det europæiske fællesskab bør vi udnytte den ressource, der er tilgængelig inden for EU's grænser. Det er personer, der i forvejen har adgang til det danske arbejdsmarked på grund af arbejdskraftens fri bevægelighed inden for EU. Vi vil hellere sørge for, at de højt kvalificerede personer fra EU, der alligevel har adgang til det danske arbejdsmarked, kommer hertil, i stedet for personer fra tredje verdenslande, som eksempelvis Pakistan og Indien.

Ved at tiltrække højtuddannede mennesker fra Sydeuropa, der gennem EU-fællesskabet alligevel har adgang til det danske arbejdsmarked, kan vi i højere grad løse en del af de fremtidige udfordringer med mangel på højt kvalificeret arbejdskraft, i stedet for at rekruttere fra ikke-EU lande.

En del af udfordringen består i at organisere og formidle kontakten mellem virksomheder, der søger højt kvalificeret arbejdskraft og som forgæves har forsøgt at rekruttere i Danmark, og de kvalificerede ledige i andre EU-lande. Den funktion kan effektiviseres gennem én fælles indsats og indgang.

- Socialdemokratiet foreslår derfor, at den offentlige arbejdsformidling i det omfang, der er behov for det og for brancher med særlige flaskehalsudfordringer, organiserer midlertidige jobcentre i lande som Spanien, Italien og Frankrig for at tiltrække højt kvalificeret arbejdskraft til Danmark til virksomheder, der har svært ved at besætte ledige stillinger.

BOKS 3:

ANSÆTTELSE AF HØJTUDDANNEDE SKABER FLERE JOBS

- En mindre virksomhed, der ansætter sin første akademiker vil i gennemsnit have 4,5 flere ansatte end virksomheder, der ikke ansætter en akademiker ifølge en analyse udført for akademikernes a-kasse og DJØF. De nye job går i stort omfang til faglærte og ufaglærte.
- Ifølge ingeniørforeningen IDA skaber en mindre virksomheds ansættelse af den første ingeniør omkring seks yderligere ansatte. Ansættelse af højt kvalificeret arbejdskraft betyder altså, at en virksomhed ansætter flere. Heraf er langt størstedelen ikke højtuddannede personer.

7. Jobcentrene skal tættere på virksomhederne

Jobcentrene er afgørende for at sikre, at ledige matches med de rette virksomheder. Nogle kommuner er i tæt og hyppig kontakt med virksomhederne og arbejder på tværs af kommunegrænserne for at sikre virksomhederne de rette medarbejdere. Men indsatsen varierer for meget, og der er fortsat kommuner, hvor indsatsen halter bagefter.

Alle jobcentrene skal have tæt og hyppig kontakt til de lokale virksomheder for at sikre et hurtigt match mellem ledig og virksomhed. Og indsatsen på tværs af kommuner mellem jobcentre skal yderligere intensiveres for at sikre virksomheder den arbejdskraft, de har behov for.

- Socialdemokratiet foreslår, at jobcentrene skal målrette ressourcerne, så indsatsen fokuseres på en tæt kontakt med virksomhederne, så flere ledige kan få en virksomhedsrettet indsats og få formidlet konkrete jobmuligheder.

FØLG MED

facebook.com/socialdemokratiet

[@Spolitik](https://twitter.com/Spolitik)

[@Socialdemokratiet](https://www.instagram.com/Socialdemokratiet)

socialdemokratiet.dk

SOCIALDEMOKRATIET